

Sygn. akt: I C 143/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 maja 2018 roku

Sąd Rejonowy w Człuchowie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSR Robert Wysocki
Protokolant:	sekretarz sądowy Paulina Barwińska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 17 maja 2018 roku w Człuchowie

sprawy z powództwa **J. J.**

przeciwko M. K.

o zapłatę

1. oddała powództwo,
2. zasądza od powódki J. J. na rzecz pozwanej M. K. kwotę 1.817,00 zł (jeden tysiąc osiemset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 1.800,00 (jeden tysiąc osiemset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt I C 143/18

UZASADNIENIE

Pełnomocnik powódki J. J. wniósł przeciwko pozwanej M. K. pozew o zapłatę kwoty 6.875,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczoną od dnia 15 września 2016 roku do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu wskazał, że powódka w dniu 17 czerwca 2016 roku dokonała zakupu pojazdu S. (...) o nr rej. (...) od pozwanej za kwotę 6.050,00 zł. Wkrótce po zawarciu przedmiotowej umowy przeprowadzono badanie przedmiotowego pojazdu w warsztacie samochodowym w (...), podczas którego ujawniono ślady napraw w pojeździe między innymi boku prawego, górnej części ramy boku lewego. Nadto rzeczoznawca ujawnił szereg wad ukrytych, a zarazem istotnych dla dalszego użytku pojazdu w postaci korozji w pojeździe lakierowania zderzaka przedniego, klejenie lampy prawej, szpachlowanie słupka okiennego prawego, wycieku oleju z silnika.

Pismem z dnia 6 lipca 2016 roku pełnomocnik powódki zawiadomił pozwaną o wadach fizycznych pojazdu i wniósł o naprawę pojazdu, a nadto zgłosił roszczenie o zwrot poniesionych przez powódkę kosztów diagnostyki pojazdu oraz prywatnego rzeczoznawcy powódki.

W odpowiedzi pozwana wystosowała do pełnomocnika powódki pismo w którym zażądała przedłożenia wszelkich załączników do pisma powódki w celu możliwości zajęcia merytorycznego stanowiska w sprawie.

Pismem z dnia 27 lipca 2016 roku pełnomocnik powódki nadesłał pozwanej brakujące dokumenty i wniósł o zajęcie stanowiska w sprawie. W odpowiedzi w dniu 10 sierpnia 2016 roku pozwana stwierdziła, iż powódka obejrzała dokładnie pojazd przed jego zakupem i odmówiła zaspokojenia roszczeń powódki w/w zakresie.

W dniu 18 sierpnia 2016 roku powódka odstąpiła od umowy sprzedaży pojazdu oraz wezwała do zwrotu ceny sprzedaży, poniesionych kosztów badań i rzeczoznawcy oraz kosztów zakupu paliwa. Pozwana odmówiła zaspokojenia roszczeń powódki.

Na sumę objętą pozwem składa się kwota 6050,00 zł. z tytułu zwrotu ceny sprzedaży, kwota 430,50 tytułem kosztów poniesionych na sporządzenie kalkulacji przez niezależnego rzeczoznawcę, kwota 184,50 zł. tytułem kosztów poniesionych na diagnostykę pojazdu po jego zakupie, kwota 220,25 zł tytułem kosztów poniesionych przez powódkę na dojazd pojazdem na diagnostykę.

Pełnomocnik pozwanej w sprzeciwie od nakazu zapłaty wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powódki na jego rzecz kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu sprzeciwu pełnomocnik pozwanej przyznał, iż pozwana sprzedała powódce przedmiotowy samochód, jednak zaprzecza aby auto miało wady. Powódka dokonała oględzin przedmiotowego pojazdu z towarzyszącym jej mężczyzną którego przedstawiał jako mechanikę samochodowego. Powódka odbyła jazdę próbną po której pozwana poinformowała ją, że nie ma wiedzy na temat udziału samochodu w kolizjach, jednak tego wykluczyć nie może. Pozwana nie złożyła też zapewnień o szczególnych właściwościach sprzedawanej rzecz, natomiast powódka nie oczekiwała tego od pozwanej. Ponadto pełnomocnik pozwanej podniósł zarzut niewłaściwości sądu i wniósł o przekazanie sprawy do Sadu Rejonowego w Człuchowie jako właściwego z uwagi na miejsce wykonania umowy.

Dnia 14 grudnia 2017 roku postanowieniem - Sąd Rejonowy w S. stwierdził swą niewłaściwość i przekazał rozpoznanie sprawy Sadowi Rejonowemu w Człuchowie jako miejscowo, rzeczowo i funkcjonalnie właściwemu.

Na rozprawie pełnomocnik pozwanej podniósł zarzut nie wywołania skutków prawnych przez oświadczenie woli o odstąpieniu od pisemnej umowy sprzedaży z dnia 17 czerwca 2016 roku, które zostało podpisane przez nieznaną osobę E. F., gdyż nie zostało przedłożone pozwanej pełnomocnictwo szczególne udzielone tej osobie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka w dniu 17 czerwca 2016 roku udała się do pozwanej, gdzie po oględzinach pojazdu S. (...) o nr rej. (...) dokonała jego zakupu. Strony zawarły umowę sprzedaży przedmiotowego pojazdu za kwotę 4.800,00 zł.

dowód: umowa sprzedaży k.11 –bezsporne

Po zakupie pojazdu powódka udała się do warsztatu samochodowego w (...) gdzie w obecności rzeczoznawcy samochodowego, przeprowadzono szczegółowe oględziny pojazdu, podczas których ujawniono ślady napraw w pojeździe między innymi boku prawego, górnej części ramy boku lewego. Ponadto rzeczoznawca ujawnił wady ukryte w postaci korozji w pojeździe, lakierowania zderzaka przedniego, klejenie lampy prawej, szpachlowanie słupka okiennego prawego oraz wycieki z silnika.

dowód: opinia techniczna Nr (...), faktura VAT nr (...) z dnia 1 lipca 2016 roku.

Pismem z dnia 6 lipca 2016 roku pełnomocnik powódki zawiadomił pozwaną o wadach fizycznych pojazdu i wniósł o naprawę pojazdu, a nadto zgłosił roszczenie o zwrot poniesionych przez powódkę kosztów diagnostyki pojazdu oraz prywatnego rzeczoznawcy powódki. W odpowiedzi pozwana wystosowała do pełnomocnika powódki pismo w którym zażądała przedłożenia wszelkich załączników do pisma powódki w celu możliwości zajęcia merytorycznego stanowiska w sprawie. Pismem z dnia 27 lipca 2016 roku pełnomocnik powódki nadesłał pozwanej brakujące dokumenty i wniósł o zajęcie stanowiska w sprawie. W odpowiedzi w dniu 10 sierpnia 2016 roku pozwana stwierdziła, iż powódka obejrzała dokładnie pojazd przed jego zakupem i odmówiła zaspokojenia roszczeń powódki w/w zakresie.

dowód: pisma pełnomocnika powódki, k. 9,18-19, pisma pozwanej, k. 7,8,17

W dniu 18 sierpnia 2016 roku powódka odstąpiła od umowy sprzedaży pojazdu oraz wezwała do zwrotu ceny sprzedaży, poniesionych kosztów badań i rzeczoznawcy oraz kosztów zakupu paliwa. Pozwana odmówiła zaspokojenia roszczeń powódki.

dowód: pismo pełnomocnika powódki z dnia 18 sierpnia 2016 roku, k. 67-68,

Sąd zważył, co następuje:

Przedmiotowe powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Stosownie do treści przepisu art. 560 § 1 k.c. jeżeli rzecz sprzedana ma wadę kupujący może złożyć oświadczenie o obniżeniu ceny albo odstąpieniu od umowy, chyba że sprzedawca niezwłocznie i bez nadmiernych niedogodności dla kupującego wymieni rzecz wadliwą na wolną od wad albo wadę usunie.

Odstąpienie od umowy jest jednostronnym oświadczeniem woli o charakterze prawokształtującym [J.R. Antoniuk, w: Ustawa (red. B. Kaczmarek-Templin, P. Stec, D. Szostek), s. 427; także A. Brzozowski, w: Pietrzykowski, Komentarz, 2015, t. II, art. 560, Nb 7]. Z treści oświadczenia powinno jednoznacznie wynikać, że celem kupującego jest odstąpienie od umowy.

Strona może odstąpić od umowy jeżeli wada jest istotna (art. 560 § 4 k.c.).

Według doktryny prawa cywilnego samo zawiadomienie o wadzie lub też żądanie zwrotu ceny albo sam pozew o taki zwrot może okazać się niewystarczające, bowiem dla zniweczenia skutków umowy konieczne jest złożenie oświadczenia woli (J. Skąpski, Glosa do orz. GKA z 10.11.1987 r., Do-8835/87, OSP 1990, Nr 5–6, s. 241; J. Jezioro, w: Gniewek, Machnikowski, Komentarz KC, 2014, s. 1052, J. Jezioro, w: Gniewek, Machnikowski, Komentarz, 2016, art. 560, Nb 7, oraz E. Habryn-Chojnacka, w: Gutowski, Komentarz, t. II, art. 560, Nb 8). W orzecznictwie i piśmiennictwie pojawiła się też inna opinia, według wyr. SN z 25.4.2014 r. (II CSK 415/13, Legalis) skierowane do sprzedawcy żądanie zwrotu zapłaconej ceny z powodu wady rzeczy sprzedanej zawiera implicite oświadczenie o odstąpieniu od umowy sprzedaży [tak też J.M. Antoniuk, w: Ustawa (red. B. Kaczmarek-Templin, P. Stec, D. Szostek), s. 427].

Oświadczenie powinno wskazać wadę, jaką rzecz jest dotknięta. Kupujący powinien rzecz dostarczyć sprzedawcy, nawet jeśli wiąże się to z koniecznością demontażu (jest to robione na koszt sprzedającego – art. 561² § 1 KC), lub też zapewnić mu dostęp do rzeczy dla sprawdzenia jej stanu i potwierdzenia wady, jeżeli jej dostarczenie jest niemożliwe [art. 561² § 2; zob. J.R. Antoniuk, w: Ustawa (red. B. Kaczmarek-Templin, P. Stec, D. Szostek), s. 428]. Jako że uprawnienie do odstąpienia ma charakter prawokształtujący, powoduje ono konieczność zwrotu przez strony uzyskanych (w ramach przedmiotowej umowy) świadczeń. Strony powinny wówczas zwrócić sobie nawzajem otrzymane świadczenia według przepisów o odstąpieniu od umowy wzajemnej

Konsekwencją odstąpienia przez kupującego od umowy sprzedaży z powodu wady rzeczy jest przekształcenie stosunku prawnego między stronami w stosunek likwidacyjny, oparty na roszczeniach restytucyjnych i wynikający stąd wzajemny obowiązek zwrotu przez strony spełnionych świadczeń. Obowiązek ten wynika z art. 560 § 1 w zw. z art. 494 KC (wyr. SN z 7.10.1999 r., I CKN 262/98, OSNC 2000, Nr 4, poz. 71; wyr. SN z 29.6.2004 r., II CK 388/03, Legalis).

Od chwili skutecznego odstąpienia od umowy sprzedaży przez kupującego, może on żądać zwrotu uiszczonych ceny a sprzedawca może nie tylko żądać od kupującego wydania rzeczy (lub ewentualnie przeniesienia własności), ale również domagać się wynagrodzenia z tytułu korzystania przez kupującego z rzeczy za okres od chwili odstąpienia od umowy do faktycznego zwrócenia rzeczy (por.: wyr. SN z 5.7.2007 r., II CSK 140/07, Legalis).

Sąd podziela stanowisko Sądu Najwyższego, że w razie nabycia wadliwej rzeczy oznaczonej co do tożsamości kupujący może wykonać uprawnienia z tytułu rękojmi **albo** uchylić się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego pod wpływem błędu (uchwała SN 2012-01-26, II CZP 90/11, OSNC 2012/7-8/85).

W rozpoznawanej sprawie istotne dla rozstrzygnięcia sprawy było, czy powódka złożyła pozwaną w dniu 18 sierpnia 2016 roku skuteczne oświadczenie woli o odstąpieniu od pisemnej umowy sprzedaży z dnia 17 czerwca 2016 roku.

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że skoro umowa sprzedaży samochodu została zawarta w formie pisemnej do również dla oświadczenia woli o odstąpieniu od tej umowy winna być zachowana z forma pisemna.

Podkreślić należy że z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne, tym bardziej, że ciężar dowodu pozostaje w ścisłym związku z problematyką procesową dowodów i spełnia dwie zasadnicze funkcje. Po pierwsze dynamizuje postępowanie dowodowe w systemie obowiązywania zasady sporności (kontradyktoryjności) w procesie, a po drugie określa wynik merytoryczny sporu (sprawy) w sytuacji krytycznej, gdy strona nie udowodni faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (por. K. Piasecki, Kodeks cywilny. Księga pierwsza. Część ogólna. Komentarz, Zakamycze, 2003 r.). Oznacza to zatem, że Sąd tylko wyjątkowo winien ingerować w przebieg postępowania dowodowego dopuszczając dowody z urzędu, które to uprawnienie wynika z treści przepisu art. 232 k.p.c. Zgodnie bowiem z przyjętą linią orzecniczą obowiązek wskazania dowodów, potrzebnych dla rozstrzygnięcia sprawy, obciąża przede wszystkim strony (por. wyrok Sądu Najwyższego z 24 października 1996 r., III CKN 6/96, OSNC 1997/3/29), ponieważ Sąd został wyposażony jedynie w uprawnienie, a nie obowiązek, dopuszczenia dalszych jeszcze, nie wskazanych przez żadną ze stron, dowodów, kierując się przy tym własną oceną, czy zebrany w sprawie materiał jest – czy też nie jest – dostateczny do jej rozstrzygnięcia (art. 316 § 1 in principio k.p.c.). Dlatego też Sąd powinien korzystać z przewidzianego w art. 232 zd. 2 k.p.c. uprawnienia powściągliwie i z umiarem, pamiętając, że taka inicjatywa należy przede wszystkim do samych stron i że cały rozpoznany spór jest ich sprawą, a nie sądu.

W przedmiotowej sprawie powódka nie wykazała by skutecznie złożyła pozwaną oświadczenie woli o odstąpieniu od pisemnej umowy sprzedaży z dnia 17 czerwca 2016 roku nie przedstawiając Sądowi pisemnego oświadczenia oraz pełnomocnictwa szczególnego do dokonania tej czynności w imieniu powódki. Oświadczenie woli o odstąpieniu od pisemnej umowy sprzedaży z dnia 17 czerwca 2016 roku przedłożył na żądanie Sądu pełnomocnik pozwaną, nie przedstawiając pełnomocnictwa udzielonej E. F., gdyż oświadczył, iż nie otrzymał takiego pełnomocnictwa. Pomimo zakreślenia przez Sąd 14 dniowego terminu na złożenie pism procesowych zawierających wszelkie oświadczenia i twierdzenia oraz dowody na ich poparcie pod rygorem skutków określonych w dyspozycji art. 207 § 6 k.p.c. pełnomocnik powódki nie przedłożył pełnomocnictwa udzielonego E. F. na złożenie oświadczenia woli o odstąpieniu od pisemnej umowy sprzedaży z dnia 17 czerwca 2016 roku w imieniu pozwaną.

Zdaniem sądu jednostronne oświadczenie woli o odstąpieniu od umowy sprzedaży jako oświadczeniem woli o charakterze prawokształtującym, winno być złożone przez stronę umowy.

W rozpoznawanej sprawie pismo z 18 sierpnia 2016 r. zostało złożone pozwaną przez pełnomocnika powódki, bez wskazania i przedłożenia umocowania do składania i przyjmowania w jego imieniu oświadczeń woli o charakterze materialnoprawnym. W toku postępowania pełnomocnik powódki nie wykazał, iż E. F. miał pełnomocnictwo powódki obejmujące czynności o charakterze materialnoprawnym.

Należy zgodzić się ze stanowiskiem Sądu Apelacyjnego w Gdańsku, iż pełnomocnictwo procesowe nie daje pełnomocnikowi umocowania do ingerencji w materialnoprawne stosunki, w jakich pozostaje mocodawca (tak: wyrok SA Gdańsk z dnia 18-07-2012, I ACa 153/12).

Zatem zdaniem sądu złożenie w dniu 18 sierpnia 2016 roku oświadczenia woli o odstąpieniu od pisemnej umowy sprzedaży z dnia 17 czerwca 2016 roku nie mogło wywołać skutków prawnych jeżeli powódka nie wykazała, iż udzieliła szczególnego pełnomocnictwa do złożenia w/w oświadczenia w imieniu pozwaną przez E. F..

Ponadto oświadczenia woli należy tak tłumaczyć, jak tego wymagają ze względu na okoliczności, w których złożone zostało, zasady współżycia społecznego oraz ustalone zwyczaje. W umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu (art. 65 k.c.).

Dopiero od chwili skutecznego odstąpienia od umowy sprzedaży przez kupującego, może on żądać zwrotu uiszczonej ceny a sprzedawca może nie tylko żądać od kupującego wydania rzeczy (lub ewentualnie przeniesienia własności), ale również domagać się wynagrodzenia z tytułu korzystania przez kupującego z rzeczy za okres od chwili odstąpienia od umowy do faktycznego zwrócenia rzeczy (por.: wyr. SN z 5.7.2007 r., II CSK 140/07, Legalis).

Mając na uwadze powyższe sąd na podstawie art. 560 k.c. a contrario oddalił powództwo.

O kosztach procesu Sąd orzekł na mocy art. 98 § 1 i 3 k.p.c., który stanowi, że strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony.

W przedmiotowej sprawie strona pozwana jest stroną wygrywającą proces, jak również była reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika w osobie adwokata. Wobec powyższego na koszty procesu składa się opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17,00 złotych oraz wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 1800 złotych zgodnie z § 2 pkt. 4 i § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800).